

Alleen arbeid knelt weer

Van de vier productiebeperkingen die Europese industriebedrijven melden, daalden er in juli 2026 drie. Alleen het arbeidstekort steeg, naar 17,1%. In de bouw is het 28,5%.

Samenvatting

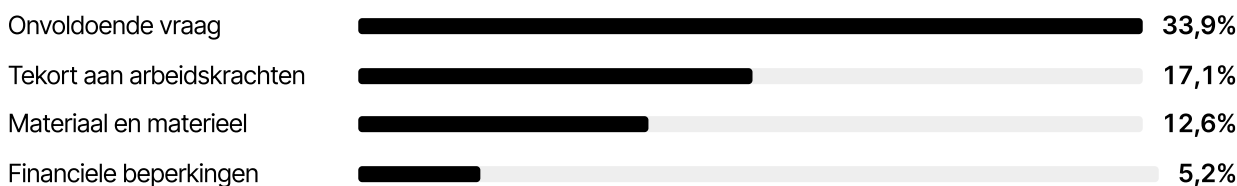
Elk kwartaal vraagt de Europese Commissie bedrijven wat hun productie beperkt. In juli 2026 daalden in de industrie drie van de vier beperkingen: onvoldoende vraag naar 33,9%, het laagste niveau sinds juli 2023, materiaaltekorten naar 12,6% en financiering naar 5,2%. Alleen het tekort aan arbeidskrachten steeg, met 0,6 punt naar 17,1%. In de bouw noemde in december 2025 28,5% van de bedrijven het arbeidstekort een beperking, bijna evenveel als de 31,0% die onvoldoende vraag noemde. De conjunctuur trekt aan, en het eerste dat dan knelt is personeel.

Vacaturestatistieken meten de vraagkant van krapte met een kwartaal vertraging. Er bestaat een snellere thermometer: de Europese conjunctuurenquête vraagt bedrijven elk kwartaal rechtstreeks wat hun productie beperkt. Dit rapport leest de meting van juli 2026 en wat die zegt over de richting.

Drie beperkingen dalen, een stijgt

Van de Europese industriebedrijven noemde in juli 2026 33,9% onvoldoende vraag als beperking van de productie, het laagste niveau sinds juli 2023. Materiaal- en materieeltekorten zakten naar 12,6% en financiële beperkingen naar 5,2%.

17,1% van de Europese industriebedrijven noemt het arbeidstekort een productiebeperking

Aandeel industriebedrijven in de EU dat de factor als productiebeperking noemt, juli 2026. Europese Commissie, conjunctuurenquête van 30 juli 2026.

Een factor bewoog tegen de stroom in: het tekort aan arbeidskrachten steeg met 0,6 punt naar 17,1%. Het was in juli de enige beperking die toenam.

De bouw zit al op het dubbele

De industrie is niet de krapste sector, wel de best gemeten. In de bouw, waar de vraag maandelijks wordt gesteld, noemde in december 2025 28,5% van de Europese bedrijven het arbeidstekort een beperking van de activiteit, vlak onder de 31,0% die onvoldoende vraag noemde.

In de bouw concurreren het vraagtekort en het personeelstekort dus om de eerste plaats, terwijl de industrie de vraag nog ruim bovenaan heeft staan. Dat spoort met wat de bibliotheek eerder in de vacaturegraden vond: de bouw is de sector waar de krapte na 2022 vrijwel niet week.

Waarom deze thermometer ertoe doet

Het patroon van juli past bij een markt die aantrekt. In dezelfde meting stegen de werkgelegenheidsverwachtingen van bedrijven in alle sectoren fors. Als de vraagbeperking wegvalt en bedrijven weer willen produceren en aannemen, wordt personeel opnieuw het eerste plafond, nog voordat

vacaturestatistieken het laten zien.

Dat maakt deze reeks tot een vroegsignaal. De enquête van juli staat maanden voor op de vacaturecijfers over hetzelfde kwartaal. Wie wachtte op de vacaturegraad om te zien dat de markt weer strakker wordt, leest het hier eerder.

Wat deze meting niet is

- Het is een stemming, geen telling. Bedrijven kruisen beperkingen aan; er wordt geen vacature of persoon geteld, en meerdere antwoorden tegelijk zijn toegestaan.
- Industrie en bouw zijn niet de hele economie. De dienstensector kent de vraag niet in dezelfde vorm, dus een economiebreed beperkingscijfer bestaat hier niet.
- Een stijging van 0,6 punt is een kwartaalbeweging. De richting is het signaal; het niveau van 17,1% ligt nog ver onder de piekjaren van de krapte.
- Dit zijn Europese totalen. Een Nederlandse uitsplitsing bestaat in de onderliggende data maar is hier niet apart gelezen.

Wat dit betekent

- **Het citeerbare cijfer.** In juli 2026 steeg van de vier gemeten productiebeperkingen in de Europese industrie alleen het arbeidstekort, naar 17,1%. In de bouw stond het in december 2025 op 28,5%.
- **De volgende krapteronde kondigt zich aan.** Vraagbeperkingen smelten en arbeid stijgt als beperking. Wie personeelsplanning op de vacaturecijfers van vandaag bouwt, plant op de markt van gisteren.
- **De bouw is het voorland.** Daar is personeel al bijna de grootste beperking. De sectorvolgorde van de vorige krapteronde herhaalt zich.
- **Gebruik het als vroegsignaal.** De enquête verschijnt maandelijks en per kwartaal met verdieping, maanden voor de arbeidsmarktstatistiek. Voor timing van werving en tarieven is dat voorsprong.

Verantwoording

De industriecijfers komen uit de conjunctuurenquête van de Europese Commissie van 30 juli 2026, de kwartaalvraag naar factoren die de productie beperken, EU-totaal. De bouwcijfers komen uit de maandeditie van december 2025 van dezelfde enquête. Beide releases zijn rechtstreeks gelezen en geraadpleegd op 1 september 2026; de publicaties vallen onder het auteursrecht van de Europese Unie en zijn samengevat, niet overgenomen.

De enquête is het geharmoniseerde programma van bedrijfs- en consumenten-enquêtes dat de Commissie maandelijks uitvoert, met kwartaalvragen in januari, april, juli en oktober. Percentages zijn aandelen van bedrijven die een factor aankruisen; meerdere factoren tegelijk is toegestaan, dus de aandelen tellen niet op tot 100. Wat hier ontbreekt: de Nederlandse landensplitsing en de lange reeks terug tot de piek van 2022, die in de databestanden van de Commissie zitten maar voor dit rapport niet afzonderlijk zijn ontsloten; de vergelijking met die piek is daarom bewust weggelaten.

Bronnen

- Europese Commissie, Business and consumer survey results, juli 2026
- Europese Commissie, Business and consumer survey results, december 2025